

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ім. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)

спеціальність: 024 Хореографія
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти та факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти
(назва інституту, факультету, відділення)

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Робоча програма з дисципліни «Теорія і методика викрадання класичного танцю » для студентів спеціальності 024 Хореографія

1, 2 семестр (денна форма навчання), 1-2 семестр (заочна форма навчання)

Розробник: **викладач Шевченко О.М.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства
Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 мистецтво		
	Спеціальність 024 Хореографія		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-2 -й	1-2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		56 год.	14 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		112 год.	160 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: залік, іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання класичного танцю» є надання студентам ґрунтовних знань із методики викладання даної дисципліни, композиційної побудови класичного танцю, формування практичних навичок та умінь виконання та викладання класичного танцю.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і методика викладання класичного танцю» є ознайомлення студентів з основними поняттями дисципліни; вивчення методики побудови уроку класичного танцю; оволодіння знаннями, уміннями та навичками, які необхідні для самостійної педагогічної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

1. основи формування системи викладання класичного танцю;
2. методику побудови уроку класичного танцю, принципи його музичного оформлення;
3. методику створення комбінацій, етюдів;
4. специфіку викладання класичного танцю в навчальних закладах та хореографічних колективах різного спрямування;

вміти :

1. виконувати вправи екзерсису біля станка та на середині залу;
2. створювати навчальні комбінації біля станка та на середині залу;
3. провести частину уроку на практичних заняттях.

3. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Основи дисципліни «Теорія і методика викладання класичного танцю»

Лекції – 6 год., практичні заняття – 24 год.

Тема 1. Становлення системи класичного танцю. Класичний танець як історично обґрунтована система викладання основ хореографії.

Історія розвитку шкіл класичного танцю (французька, італійська, російська школи). Розвиток теорії та методики викладання класичного танцю у радянські часи. Система викладання класичного танцю А. Я. Ваганової. Виразні засоби класичного танцю. Основні вимоги до класичного танцю. Класичний танець і музика.

Історія виникнення термінології класичного танцю. Вивчення термінології класичного танцю. Основні і додаткові терміни.

Тема 2. Методика вивчення основних поз і рухів класичного танцю.

1. Постановва тулубу. Позиції ніг. Позиції та положення рук. Demi plie у I, II, V позиціях.

1. Battement frappe вбік, уперед, назад на 45°. Виконання комбінації plie тримаючись однією рукою за опору.
2. Battement fondu вбік, уперед, назад на 45°. Виконання комбінації battement tendu тримаючись однією рукою за опору.
3. Battement soutenu вбік, уперед, назад носком у підлогу. Виконання комбінації battement tendu jete тримаючись однією рукою за опору.
4. Battement retire. Petit pas echange. Виконання комбінації rond de jambe par terre тримаючись однією рукою за опору.
5. Battement releve lent вбік, уперед, назад з I позиції. Pas de bourre simple (із зміною ніг).
6. Rond de jambe en l'air en dehors et en dedans (підготовча вправа – згинання і розгинання ноги на 45°). Виконання комбінації battement frappe тримаючись однією рукою за опору.
7. Battement releve lent вбік, уперед, назад з V позиції. Battement soutenu вбік, уперед, назад на 45°. Виконання комбінації battement fondu тримаючись однією рукою за опору.
8. Battement developpe вбік, уперед, назад. Grand battement jete вбік, уперед, назад з I позиції.
9. Pas assemble з відкриванням ноги вбік. Виконання комбінації rond de jambe en l'air тримаючись однією рукою за опору.
10. Pas balance. Pas glissade (у всіх напрямках). Виконання елементів adagio тримаючись однією рукою за опору.
11. Grand battement jete вбік, уперед, назад з V позиції. Виконання комбінації grand battement jete тримаючись однією рукою за опору.

Змістовий модуль 2. Техніка виконання і методика навчання основним рухам класичного танцю.

Лекції – 6 год., практичні заняття – 32 год.

Тема 3. Прийоми розвитку рухів класичного танцю біля опори.

Продовження вивчення і удосконалення матеріалу теми 2 біля опори. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів та комбінацій.

Тема 4. Прийоми розвитку рухів класичного танцю посеред залу.

2. Releve на півпальці в I, II, V позиціях з витягнутих ніг. Battement tendu з I позиції вбік, уперед, назад. Підготовче port de bras.
3. Перегини тулубу біля опори вбік, назад. Passe par terre.
4. Battement tendu з demi plie в I позицію вбік, уперед, назад. Поняття

- напрямків en dehors et en dedans. Demi rond de jambe par terre en dehors et en dedans.
5. Grand plie у I, II, V позиціях. Battement tendu jete з I позиції вбік, уперед, назад.
  6. Rond de jambe par terre en dehors et en dedans. Положення ноги sur le cou-de-pied (вперед, назад, умовне).
  7. Battement tendu jete з demi plie в I позицію вбік, уперед, назад. Battement tendu з V позиції вбік, уперед, назад.
  8. Temps releve par terre en dehors et en dedans. Temps live soule в I, II, V позиціях.
  9. Battement tendu jete з V позиції вбік, уперед, назад. Rond de jambe par terre en dehors et en dedans на demi plie.
  10. Battement frappe вбік, уперед, назад носком на підлогу. I port de bras.
  11. Battement tendu з demi plie в V позицію вбік, уперед, назад. Changement de pied.
  12. Battement tendu pour le pied (з опусканням п'ятки в II позицію). Battement tendu jete з demi plie в V позицію вбік, уперед, назад.
  13. Battement fondu носком у підлогу вбік, уперед, назад. II port de bras.
  14. Положення ноги passe. Фліс вперед і назад на всій стопі.
  15. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів та комбінацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекції		практичні	самостійна робота	
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Основи дисципліни «Теорія і методика викладання класичного танцю»				
<i>Тема 1.</i> Становлення системи класичного танцю. Класичний танець як історично обґрунтована система викладання основ хореографії.	20	4	6	10
<i>Тема 2.</i> Методика вивчення основних поз і рухів класичного танцю.	70	2	18	50
Разом за змістовим модулем 1	90	6	24	60
Модуль 2. Техніка виконання і методика навчання основним рухам класичного танцю.				

Змістовий модуль 2.				
Тема 1. Прийоми розвитку рухів класичного танцю біля опори.	46	2	18	26
Тема 2. Прийоми розвитку рухів класичного танцю на середині залу.	44	4	14	26
Разом за змістовим модулем 2	90	6	32	52
Усього годин	180	12	56	112

1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Постановка корпусу, ніг, рук, голови у процесі оволодіння рухами класичного танцю	10
2	Позиції рук	4
3	Позиції ніг	4
4	Визначення положень: en face, épaulement, croisé et effacé.	8
5	Положення тіла на середині залу: en face, croisé, effacé, на plié, relevé, en tournant и	10
6	Характерні помилки та методика їх виправлення	10
7	Основні рухи класичного екзерсису біля опори	10
	Разом	56

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготувати обґрунтоване пояснення до теми «Вимоги класичного танцю», пояснити на прикладах	4
2	Підготувати учбову комбінацію для розвитку виворотності, вивчити з групою	6
3	Скласти учбову комбінацію на основі Battements tendu	8
4	Скласти учбову комбінацію на основі Battements frappés	6
5	Скласти учбову комбінацію на основі en face, croisé, effacé	8
6	Скласти учбову комбінацію на основі перегинів корпусу у поєднанні з різними положеннями рук	8
7	Удосконалення вивченого матеріалу біля опори	32

	(самостійно)	
8	Удосконалення вивченого матеріалу біля опори, виправлення помилок (самостійно)	28
9	Вивчити навчальну літературу: Н. Базарова «Классический танец», Н. Базаров и В. Мей «Азбука классического танца»; А. Ваганова «Основы классического танца»; Н. Тарасов «Классический танец. Школа мужского исполнительства» В. Костровицкая, А. Писарев «Школа классического танца»; Е. Валукин «Мужской классический танец»; С. Головкина «Уроки классического танца в старших классах», А.П. Цветкова «Основы класичного танцю».	12
	Разом	112

8. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

- 1) Матеріали самопідготовки;
- 2) Самостійні роботи: Написання реферату з теми №1; Вивчення учбових комбінацій класичного танцю;
- 3) Складання власних учбових комбінацій за завданням викладача.
- 4) Вивчення літератури з класичного танцю. Написання реферату.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – іспит (8 семестр – денна форма; 10 семестр – заочна форма навчання).

10. Залікові вимоги

1. Методика навчання і техніка виконання рухів класичного танцю.

Типові помилки та прийоми їх подолання в процесі навчання і виконання:

1. Demi plié, grand plié.
2. Battement tendu.
3. Rond de jambe par terre.
4. Passe par terre.
5. Положення ноги surlecou-de-pied.
6. Battement tendu jete.
7. Battement tendu pour le pied.
8. Battement frappe.
9. Releve на півпальці.
10. Petit battement.

11. Battement releve lent.
12. Battement fondu.
13. Battement tendu jete pique.
14. Temps releve par terre.
15. Rond de jambe en l'air.
16. Battement soutenu.
17. Grand battement jete.
18. Battement developpe.
19. Grand battement jete point.
20. Pas coupe ,pastombe, pas degage.
21. Port-de-bras.
22. Пози класичного танцю.
23. Temps lie.
24. Pa-de-bourree en dehors, en dedans, de cote.
25. Allegro. Стрибки, елевація, баллон.
26. Temps leve sauté.
27. Changement de pieds.
28. Pas echappe.
29. Pas assemble.
30. Pas balance.
31. Pas glissade.
32. Sissonne simple.
33. Pas jete.
34. Sissonne fermee.
35. Sissonne ouverte.
36. Pas de basque.
37. Позичії рук, ніг, постановка корпусу, голови у класичному танці.
38. Ознаки класичного танцю.
39. Структура уроку класичного танцю і окремих його частин
40. Мета і завдання рухів екзерсису біля станка.
41. Література з методики класичного танцю, коротка характеристика особливостей кожного з підручників.
42. Створення Королівської Академії танцю (1661 р.) та її спадщина.
43. Дослідники історії балету.
44. Італійська, французька, російська школи балету.
45. Термінологія класичного танцю.
46. А.Я. Ваганова та її книга «Основи класичного танцю».
47. Поняття класичного танцю: «апломб», «epaulement», «enfas», «croise», «efface», «en dehors», «en dedans».
48. Засоби розвитку музичальності в процесі занять класичним танцем.

7. Індивідуальні завдання

Реферати, самостійні роботи для відробок пропущених занять.

8. Методи навчання

Словесний, практичний, наочний.

9. Методи контролю

Опитування, тестування, здача практичних нормативів, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль №1				
T1	T2	T3	T4	100
10	30	30	30	

T1, T2, T3 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для курсового (роботи), практики	для екзамену, проекту
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Відеофільми.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Альберт Г. Василий Дмитриевич Тихомиров. Опыт исследования метода преподавания классического танца, определившего стиль исполнительства московского балета XX века. // Вестник Академии Русского балета им. А. Я. Вагановой – СПб: Изд-во АРБ. – 2001. – № 9.
2. Альберт Г. Педагог мужского классического танца. Чекетти. // Вестник Академии Русского балета им. А. Я. Вагановой. – СПб.: Изд-во АРБ. – 1995. – № 4.
3. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. – Л., 1971.
4. Асафьев Б. О балете. – Л., 1974.
5. Асылмуратова А. Методика Вагановой – фундамент для дома любого стиля // Вестник Академии Русского балета им. А. Я. Вагановой. – СПб: Изд-во АРБ. – 2001. – № 9.
6. Базарова Н. Классический танец. – Л., 1984.

7. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца. – Л., 1983.
8. Блок Л. Классический танец: история и современность. – М., 1987.
9. Богданов-Березовский В. Музыка и вопросы хореографического образования. – Л., 1968.
10. Ваганова А. Основы классического танца. – Л., 1980.
11. Валукин Е. Н. Н. Тарасов – мастер мужского танца. // Проблема наследия в хореографическом искусстве / отв. ред. В. И. Уральская. – М.: ГИТГИС, 1992.
12. Валукин Е. Система мужского классического танца. – М.: ГИТИС, 1999.
13. Валукин Е. Мужской классический танец. – М.: ГИТИС, 1987.
14. Ванслов В. Статьи о балете. – Л., 1980.
15. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии. – М., 1971.
16. Васильева Т. Тем, кто хочет учиться балету: учебно-метод. пособие. – М., 1994.
18. Гаевский В. Дивертисмент. – М., 1981.
19. Головкина С. Уроки классического танца в старших классах. – М., 1989.
20. Звездочкин В. А. Классический танец: учебное пособие. – Ростов-на-Дону, 2003.
21. Каплан С. С. Методика классического танца В. И. Пономарева // Вестник Академии Русского балета им. А. Я. Вагановой. – Спб.: Изд-во АРБ, 2000.
22. Классический танец. Программа 1–3 класс. – Спб.: Изд-во АРБ, 1998.
23. Классический танец. Программа 4–5 класс. – Спб.: Изд-во АРБ, 2000.
24. Классический танец. Программа 6–8 класс. – Спб.: Изд-во АРБ, 2001.
25. Классическое наследие. Вариации из балетов русских хореографов: учебно-метод. пособие. – М., 1989.
26. Клименко Н., Мордовина И. Использование современной отечественной музыки на уроках классического танца: методическое пособие. – Тамбов, 1995.
27. Комбинации классического урока А. Я. Вагановой. Старшие классы. Запись Н. Н. Зазулиной // Вестник Академии Русского балета имени А. Я. Вагановой – Спб.: изд-во АРБ. – 2001. – № 9.
28. Композиция классического танца / сост. Я. Сех, ред Е. Коровина, Э. Мазнина. – М., 1987.
29. Конюс Н. Хореографический текст балета А. Адана «Жизель». – М., 1985.
30. Костровицкая В. 100 уроков классического танца. – Л., 1981.
31. Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца. – Л., 1986.
32. Ладыгин Л. О музыкальном содержании учебных форм танца: метод. пособие – М., 1993.
33. Мессерер А. Уроки классического танца. – М., 1967.
34. Мессерер А. Уроки классического танца. – М., 2003.
35. Методика преподавания классического танца: программа / сост. Д. М. Иванова, науч. ред. В. Нилов. – М.: МГУКИ, 2001.
36. Мингалова Т. Некоторые особенности комбинирования аллегро: учебно-метод. пособие. – Пермь, 2000.
37. Музыка и хореография современного балета: сб. статей, в. 3. – М., 1979.
38. Музыка и хореография современного балета: сб. статей, в. 4. – М., 1982.
39. Музыкальная энциклопедия: т. 1. – М., 1973.
40. Музыкальная энциклопедия: т. 2. – М., 1974.
41. Новер Ж. Письма о танце и балетах. – Л., 1965.
42. Пестов П. Аллегро в классическом танце. Раздел заносок. – М.: МГХИ, 1994.
43. Пуртова Т., Беликова А., Кветная О. Учите детей танцевать: учебное пособие. – М., 2003.
44. Сафронова П. Значение в уроке классического танца // Вестник Академии Русского балета имени А. Я. Вагановой – Спб.: Изд-во АРБ. – 1998. – № 6.
45. Серебренников Н. Поддержка в дуэтом танце. – Л., 1985.
46. Сохор А. Вопросы социологии и эстетики музыки. – Л., 1981.
47. Тарасов Н. Классический танец. – М., 1981.
48. Тарасов Н. Классический танец. Школа мужского исполнительства. – М., 1971.
49. Цукерман В. Музыкальные жанры и основы музыкальных форм. – М., 1964.
50. Шатилов К. Координация и ее значение в процессе обучения классическому танцу // Вестник Академии Русского балета имени А. Я. Вагановой. – Спб.: Изд-во АРБ, – 1999. –

2. Допоміжна:

1. Армашевская К., Вайнонен Н. Балетмейстер Вайнонен. – М., 1971.
2. Балет. Энциклопедия. – М., 1981.
3. Ваганова А. Статьи. Материалы. Воспоминания. – Л., – М., 1958.
4. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии. – М., 1968.
5. Голубовский Б. Пластика в искусстве актера. – М., 1986.
6. Касьян Голейзовский. Жизнь и творчество. – М., 1984.
7. Конюс Н. «Жизель»: хореографический текст балета. – М., 1975.
8. Когтев Г. Грим и сценический образ. – М., 1981.
9. Красовская В. Русский балетный театр начала XX в: в 2-х томах т. 1: Хореографы. т. 2: Танцовщики. – М., 1971.
10. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр. От истоков до середины XVIII века. – Л., 1979.
11. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр. Эпоха Новерра. – Л., 1981
12. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр. Романтизм. – М., 1996.
13. Лавровский Л. Документы Статьи. Воспоминания. – М., 1983.
14. Лопухов Ф. 60 лет в балете. – М., 1966.
15. Лукьянова Е. Дыхание в хореографии. – М., 1989.
16. Мариус Петипа. Материалы. Воспоминания, статьи. – Л.: Искусство, 1985.
17. Музыка и хореография современного балета: сборники статей. – Л., 1974. – № 1; Л., 1977. – № 2; Л., 1979. – № 3; Л., 1982 – № 4.
18. Музыка советского балета: сб. статей. – М., 1962.
19. Слонимский Ю. Дидло. – Л., 1968.
20. Советский балетный театр. 1917–1967. – М., 1976.
21. Суриц Е. Хореографическое искусство двадцатых годов. – М., 1979.
22. Тихомиров В. Артист. Балетмейстер. Педагог. – М., 1971.
23. Чистякова В. Ролан Пети. – Л., 1977.
24. Эльяш Н. Образы танца. – М., 1970.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ЛДУФК, кафедральна бібліотека.
2. Читальний зал ЛДУФК.
3. Всесвітня мережа інтернет.